

ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΟΥΣΑΝ ΣΕ ΚΛΑΔΙ, με τα χέρια σηκωμένα πιανόταν από άλλο κλαδί. Υπήρχε κι ένα μπροστά στο στήθος του, αλλά δεν τον εμποδίζε. Έκανε ακόμα ένα πλάγιο βήμα – απομακρυνόταν κι άλλο από τον κορμό. Πριν αφήσει το βάρος του να πέσει, ζύγισε το κάτω κλαδί. Τον άντεχε. Έφερε το πίσω χέρι εμπρός. Όπως ήταν, άφησε το ένα χέρι, αυτό που έμεινε πίσω, κι έριξε το βάρος του μπροστά – το σώμα του, διαγώνια γραμμή, κρεμόταν στον αέρα. Έπιασε το κλαδί από το διπλανό κυπαρίσσι, το γράπωσε από τη μέση. Στάθηκε για λίγο έτσι, ανάμεσα στα δύο κυπαρίσσια, με τις αρθρώσεις τραβηγμένες, το κορμί τεντωμένο. Ζύγισε πάλι το καινούριο κλαδί – αυτή τη φορά με τα χέρια, εκεί έριξε το βάρος του. Τον άντεχε. Τότε, δίχως άλλη σκέψη, λύγισε τα γόνατα, όσο μπορούσε, κι έδωσε ένα σάλτο. Την ίδια στιγμή άφηγε το χέρι, το πίσω. Πετούσε στον αέρα.

Του άρεσε πάνω στα δέντρα, ξεχνιόταν. Δεν περπατούσε στο χώμα, ήταν ψηλά. Αυτός και το σώμα του. Όλα τα άλλα έμεναν κάτω και γίνονταν μικρά, μικρότερα απ' αυτόν. Πρώτα απ' όλα όσα δεν έβλεπε: προγράμματα, απαγορεύσεις, τιμωρίες. Και μετά τα υπόλοιπα: οι Ομάδες, το Σχολείο, η Τραπεζαρία. Και τα Σύρματα, πιο κοντά. Το κεφάλι,

τα χέρια, τα πόδια του –ναι, τα πόδια του!– ήταν πάνω από τα Σύρματα. Δεν έβγαινε από τις τρύπες τους, δεν έμπαινε. Σαν να μην υπήρχαν. Θα ήταν ωραία να ζούσε πάνω στα δέντρα. Θα μπορούσε.

Τα πόδια του άγγιζαν το επόμενο κυπαρίσσι. Στη στιγμή τα τύλιξε στον κορμό, και το ένα και το άλλο. Αμέσως μετά πατούσε στο κοντινότερο κλαδί. Το πίσω χέρι έγινε πάλι μπροστινό, στον αέρα ήδη, όπως στα Μονόζυγα, έπιανε το επάνω κλαδί. Άφησε ελεύθερο το βάρος του, να πέσει. Πιάστηκε από τον κορμό. Είχε περάσει ακόμα ένα.

Φυσικά, επάνω στα δέντρα θα ζούσαν και τα άλλα παιδιά, το καθένα θα είχε το δικό του. Θα ήταν πάλι όλοι μαζί. Σ' αυτόν τον κόσμο, τον επάνω, θα έκαναν κουμάντο τα παιδιά. Στον κάτω, στη γη, θα κατέβαιναν αραιά και πού. Θα μπορούσαν, όποτε θέλουν, να κατεβαίνουν, αλλά δεν θα το έκαναν. Ενώ για το προσωπικό δεν είναι το ίδιο. Οι περισσότεροι, και να ήθελαν, δεν θα μπορούσαν· πρώτα πρώτα οι ομαδάρχισσες. Για τον διευθυντή, δεν το συζητάμε. Και να ανέβαινε σ' ένα δέντρο, δεν θα άντεχε να περάσει στο επόμενο. Θα έπρεπε να κατέβει και να ξανανέβει. Όσο για τον Σερντάρη, έτσι ψηλός και γεροδεμένος που ήταν, τα κλαδιά δεν θα τον σήκωναν, δεν είχε ευλυγισία κι ούτε θα μπορούσε να τους φτάσει μέχρι επάνω, στις κορυφές. Μόνο ο Ρήβας θα ανέβαινε, θα τον φώναζαν τα παιδιά. Ο Ρήβας όλα τα μπορούσε. Στο Γήπεδο έπαιζε μαζί τους μπάλα ξυπόλυτος κι όμως είχε σουτ-φαρμάκι.

Πέρασε το πόδι στην άλλη πλευρά του κορμού, το στερέωσε στο κοντινότερο κλαδί. Το σώμα του περιστράφηκε, τέντωσε τα χέρια κι έριξε πίσω το κεφάλι. Με μια γρήγορη ματιά εξέτασε το νέο κυπαρίσσι. Διάλεξε ένα κλαδί πιο ψηλά, φαινόταν πιο γερό. Χέρι και πόδι, πόδι και χέρι άλλαζαν.

Έφτασε. Το πατούσε. Ήταν πράγματι γερό και απλωνόταν μακριά. Θα ήταν εύκολο. Κι ένα άλλο κλαδί από το επόμενο κυπαρίσσι απλωνόταν. Από πάνω του υπήρχε ακόμα ένα, ό,τι έπρεπε για να πιαστεί. Το είχε κάνει και σε προηγούμενα.

Προχώρησε πάνω του, όσο πήγαινε. Μόλις ένιωσε ότι στο επόμενο βήμα θα έσπαγε, σταμάτησε. Άπλωσε το πόδι, το άνοιξε όσο μπορούσε· σηκώθηκε στον αέρα και, έχοντάς το τεντωμένο, προσγειώθηκε στο μπροστινό κλαδί. Το ζύγισε. Ήταν γερό. Απέμενε να πιαστεί από άλλο κλαδί. Το είχε λίγο πιο πέρα απ' το κεφάλι του. Αυτή τη φορά τίναξε μόνο το επάνω μέρος του σώματός του. Το έπιασε. Τράβηξε το πίσω πόδι, ταυτόχρονα πέταξε και το χέρι μπροστά. Πιάστηκε. Μικρά βηματάκια, σίγουρα. Ακουμπούσε κορμό. Πάει. Ακόμα ένα.

Από κει που στεκόταν, κοίταξε το επόμενο κυπαρίσσι. Πέρασε στην άλλη πλευρά του κορμού, για να το εξετάσει καλύτερα. Περπάτησε πάνω σ' ένα κλαδί, άπλωσε το χέρι. Η απόσταση ήταν μεγάλη, η μεγαλύτερη που είχε συναντήσει. Τα βήματα που έκανε μπροστά τα έκανε και πίσω. Χρειαζόταν σκέψη. Δεν ήθελε να τα παρατήρει, να βρεθεί κάτω, στη γη.

Ο Μπλεκ θα υπερπηδούσε αυτό το εμπόδιο με ένα απλό σάλτο, σαν αίλουρος, ιδίως αν οι Άγγλοι στρατιώτες είχαν πιάσει αιχμάλωτο τον Ρόντυ. Εάν όμως σ' αυτή τη θέση ήταν ο Ρόντυ και ο Μπλεκ κινδύνευε από τους λευκούς Ινδιάνους Άκβατ, τι θα έκανε; Θα το πηδούσε σίγουρα. Ύπηρχε λύση. Αλλά ποια; Εδώ χρειαζόταν ο Καθηγητής Μυστήριος, με το ψηλό καπέλο και το τριγωνικό γενάκι, βάζοντας τον υπεράνθρωπο εγκέφαλό του να δουλέψει.

Σήκωσε το κεφάλι ψηλά. Ο ήλιος, ολοστρόγγυλος φλεγό-

μενος δίσκος, του τύφλωσε τα μάτια. Η κορυφή από το κυπαρίσσι –όσο ανέβαινε, όλο και λεπτότερη– τον σημάδευε. Πρώτη φορά άκουγε την ανάσα του – δυνατή, κοφτή.

Μετά το μεσημεριανό φαγητό κατέβαινε τα μαρμάρινα σκαλοπάτια της Τραπεζαρίας και δεν ήξερε τι να κάνει. Να πάει στο Γήπεδο –κάποια παιδιά αμέσως έστριψαν κι έτρεξαν προς τα κει– να παίξει μπάλα, δεν είχε όρεξη. Θα έπαιζαν πάλι μονό. Να κατέβει στην Ομάδα, δεν ήθελε – έτσι κι αλλιώς, θα κατέβαινε κάποια στιγμή, δεν γινόταν διαφορετικά: όσο πιο αργά, τόσο πιο καλά. Ο Φιλιππίδης θα πήγαινε στο ρέμα, με τον Δαπέρη, στη Φιλαρμονική θα πήγαινε έπειτα. «Θα 'ρθεις;» τον ξαναρώτησε καθώς έβγαιναν από την πόρτα παρέα. Φαινόταν καλή ιδέα, αλλά πάλι κούνησε προς τα πάνω το κεφάλι χωρίς να πει τίποτα.

Με το που πάτησε στο τσιμέντο της Πλατείας, κοντοστάθηκε κι έχωσε τα χέρια στις τσέπες. Τελικά έστριψε αριστερά. Πέρασε τον ιστό της σημαίας και όταν έφτασε στα άλλα σκαλοπάτια της Τραπεζαρίας, ακριβώς ίδια σε μήκος, πλάτος και αριθμό, στην άλλη άκρη της βεράντας, τα ανέβηκε. Έστριψε και μπήκε στις Βρύσες. Πήγε στην αγαπημένη του, την τρίτη από το τέλος στην αριστερή πλευρά. Άνοιξε τη βρύση κι από κάτω έβαλε τη χούφτα του.

Περίεργος μήνας ο Σεπτέμβριος. Για τίποτα δεν είχε διάθεση. Δεν είναι που αλλάζει η εποχή και φεύγει το καλοκαίρι, ούτε που πέφτουν οι πρώτες βροχές, τα πρωτοβρόχια, όπως γράφει το Αναγνωστικό – εξάλλου ήταν νωρίς ακόμα, οι πρώτες μέρες του. Ούτε, πάλι, που κιτρινίζουν τα φύλλα. Τα φύλλα στα κυπαρίσσια είναι όλες τις εποχές πράσινα...

Βγήκε από πίσω. Κατέβηκε τα σκαλοπάτια – λιγότερα και μικρότερα. Βρέθηκε απέναντι από το Θυρωρείο. Το κοι-

τούσε, ο δρόμος τούς χώριζε. Όχι ακριβώς, σ' εκείνο το σημείο ο δρόμος που ερχόταν πίσω από την Τραπεζαρία άνοιγε και γινόταν Πλατεία. Ή μήπως η Πλατεία έκλεινε και γινόταν δρόμος;

Ο κυρ Μιχάλης, ο θυρωρός, καθόταν στην καρέκλα του, μπροστά στο τραπέζι, σ' εκείνο το ξέχωρο, υπερυψωμένο δωματιάκι που στις τρεις πλευρές του είχε σιδερένια τετράγωνα με κοιμάτια τζάμι μέχρι επάνω, ενώ η τέταρτη, πίσω από την πλάτη του, ήταν τοίχος, ίδιος με του υπόλοιπου Θυρωρείου.

Πιο σωστά, κοιτούσε το μικρόφωνο που ο κυρ Μιχάλης είχε πάνω από το κεφάλι του, στερεωμένο σε σιδερένια βάση δίπλα στο τραπέζι. Προσπαθούσε να το φέρει στη σκέψη του καλύτερα. Ήταν Philips, ασημένιο, με μία μαύρη λουρίδα στη μέση. Πάνω πάνω είχε ένα συρμάτινο διχτάκι, από εκείνες τις μικρές τρύπες έμπαιναν τα λόγια. Πιο κάτω, χοντρό σύρμα σαν σπιράλ, το κουνούσες όπου ήθελες κι αυτό έμενε σταθερό – καλός τρόπος για να το προσαρμόζεις στο στόμα σου. Από κει η φωνή του κυρ Μιχάλη ακουγόταν παντού. Πριν μιλήσει, φυσούσε δύο φορές. Όλα τα παιδιά το ήξεραν, θα ακουγόταν η φωνή του κυρ Μιχάλη.

Έκλεισε το μικρόφωνο πατώντας με το μυαλό του τον διακόπτη. Σίγησε.

Επίσης ο Σεπτέμβριος είναι ο μήνας που αρχίζουν τα σχολεία. Το δικό τους δεν είχε ανοίξει ακόμα, θα άνοιγε σε μερικές μέρες. Αυτό δεν τον πείραζε. Φυσικά, θα ήταν καλύτερα να είχε τον ίδιο ελεύθερο χρόνο που είχε το καλοκαίρι. Κάτι τέτοιο όμως δεν γινόταν, όσο και να το σκεφτόταν. Και, επιπλέον, το καλοκαίρι το βαριόταν. Δεν είχε τι να κάνει. Επειδή άνοιγαν τα σχολεία, επέστρεφαν τα υπόλοιπα παιδιά από τις άδειές τους και μπορούσαν να παίζουν ξανά

όλοι μαζί. Τον πείραζε που μίκραινε η μέρα. Μετά το βραδινό φαγητό σκοτεινιάζει πιο γρήγορα. Ακούγονται μελαγχολικές οι φωνές των παιδιών όσο πέφτει το σκοτάδι.

Έστριψε το κεφάλι και το κράτησε σηκωμένο. Κοιτούσε στο βάθος. Άρχισε να προχωράει με γρήγορα βήματα, σίγουρα. Διέσχισε τον δρόμο –ή μήπως την Πλατεία;– και πέρασε λοξά απέναντι. Τελειώνει το τσιμέντο και άρχισε το δρομάκι του Ξενώνα. Πουθενά αλλού δεν υπήρχε τέτοιο δρομάκι. Κάτω είχε μεγάλες τετράγωνες πλάκες, σε δύο σειρές, όλες ίδιες, και οι μικρές αποστάσεις μεταξύ τους ήταν ίδιες. Εκεί ανάμεσα φύτευε το γρασίδι και δημιουργούσε άλλα τετράγωνα, πράσινα.

Το δρομάκι ανηφόριζε, το ανέβαινε. Από εκείνο το σημείο όλο το μέρος, μέχρι πέρα, στο Αναρρωτήριο και στην πλαγιά πάνω από το Γήπεδο, ανηφόριζε απότομα. Το κεφάλι το κρατούσε ψηλά.

Πάντα όταν τον περνούσε, ο Ξενώνας τού κινούσε την περιέργεια, δεν έμοιαζε με κανένα άλλο κτίριο. Η βεράντα του ήταν υπερυψωμένη, η πιο ψηλή, και στις μπαλκονόπορες, δύο, είχε λεπτές λευκές κουρτίνες μέχρι κάτω· καθώς κρέμονταν, σχημάτιζαν ρυάκια. Τον περισσότερο καιρό –τι τον περισσότερο; όλον– οι κουρτίνες έμεναν ακίνητες. Στις Ομάδες, στο Αναρρωτήριο, πουθενά δεν είχε κουρτίνες, μόνο στην Τραπεζαρία είχε, κάτι χοντρές μπεζ με κεραμιδί σχέδια· δεν ήταν λεπτές ούτε και λευκές. Τι να έκρυβαν από πίσω;

Δεν είχε μπει ποτέ στον Ξενώνα, να τον δει. Μόνο μία φορά, καθώς έπεφτε η νύχτα, είδε φως από μέσα, πάνω στις κουρτίνες, έβγαινε από χαμηλά, όχι από το ταβάνι, μέσα από ένα στρογγυλό στεφάνι. Εδώ μένει ο νέος πρόεδρος όταν έρχεται από τα Κεντρικά Γραφεία στην Αθήνα. Τον είδε. Εδώ έμενε και ο παλιός.

Έφτασε στα σκαλιά, στο πλάι, εκεί όπου το δρομάκι τελείωνε. Τα σκαλοπάτια ανέβαιναν, σταματούσαν, έστριβαν και πήγαιναν πάλι προς τα πίσω, αλλά πιο ψηλά, τα ακολουθούσαν τα κάγκελα. Εκεί ήταν η πόρτα, σε μια άλλη υπερυψωμένη μικρή βεράντα. Πάνω από την κλειδαριά, στη μέση, κρεμόταν ένα χάλκινο χέρι, το εξωτερικό μέρος. Τα δάχτυλα, ενωμένα, λύγιζαν. Μέχρι και τα νύχια ήταν σχηματισμένα σαν πραγματικά, ο αντίχειρας ακουμπούσε στον δείκτη.

Δεν σταμάτησε, μόνο για μια στιγμή κοίταξε την κλειστή πόρτα – το βλέμμα του γλίστρησε και πάνω από τα χάλκινα δάχτυλα. Έκοψε λοξά. Το μέρος στένευε απότομα, γινόταν πέρασμα, από τη μια ο τοίχος του Ξενώνα και από την άλλη τα Σύρματα – πατούσε χώμα. Ένωθε να μικραίνει για λίγο, όσο περνούσε τη στενή λωρίδα.

Ένα ακόμα βήμα, και όλα άλλαξαν. Βρισκόταν από πίσω. Το μέρος άνοιγε μεμιάς. Εκεί δεν είχε μόνο ήλιο αλλά και μεγάλα κομμάτια σκιάς. Τον αέρα τον άκουγες, αλλά δεν τον ένιωθες. Το χώμα κάτω από χόρτα, σπασμένα κλαδιά και σαπισμένα φύλλα δεν ήταν ξερό, το πόδι βούλιαζε. Ούτε άκουγες τρεξίματα, φωνές και γέλια, μόνο πουλιά από ψηλά. Ξεχνούσες τον εαυτό σου. Είχε πεύκα, διάσπαρτα, άλλα κοντά και άλλα ψηλότερα, και πουρνάρια, που σχημάτιζαν δρομάκια με ζικ ζακ. Από εκεί άρχιζαν τα κυπαρίσσια, από μέσα, λίγο πριν από τα Σύρματα. Σχημάτιζαν ευθεία, μόνο άνθρωπος μπορούσε να τα φυτέψει έτσι, ενάμισι δυο μέτρα απόσταση το ένα από το άλλο, να σηκώνονται και να μην αφήνουν κάποιον απέξω να κοιτάξει μέσα. Ούτε από μέσα, έξω.

Και το Πάσχα είχε προσπαθήσει να περάσει από κυπαρίσσι σε κυπαρίσσι. Τριγυρνούσε ανάμεσα στα πουρνάρια και δεν ήξερε τι να κάνει. Τότε του μπήκε η ιδέα. Τα ήξερε,

τα έβλεπε, και από μέσα και απέξω, απ' τον δρόμο, αλλά τότε του ήρθε η ιδέα. Ανέβηκε σ' ένα κυπαρίσσι. Τα κλαδιά του δεν ήταν χοντρά, αλλά ήταν γερά, άνοιγαν και απλώνονταν οριζόντια. Τον βαστούσαν. Ούτε ο κορμός του ήταν τόσο χοντρός. Στην πραγματικότητα, δεν ήταν ψηλό, το διαπίστωσε όσο ανέβαινε πάνω του. Μάλλον ήταν από τα νεαρά κυπαρίσσια, δεν είχαν μεγαλώσει τόσο όσο άλλα, στα δάση. Το δοκίμασε, πέρασε στο διπλανό του. Και στο άλλο. Το μπόρεσε. Άφησε πίσω του κι άλλο ένα. Και μετά σταμάτησε, του φαινόταν πως ό,τι και να έκανε, δεν θα τα κατάφερνε. Κι έμεινε εκεί, αγκαλιά με τον κορμό.

Όμως από το Πάσχα είχε περάσει καιρός. Τότε ήταν άνοιξη και πήγαινε στην τετάρτη τάξη. Τώρα έμπαινε φθινόπωρο και θα πήγαινε στην πέμπτη.

Έκανε να κοιτάξει ψηλά, άλλη μία φορά, αλλά σταμάτησε· ακουγόταν μηχανή αυτοκινήτου. Με μια περιστροφή κρύφτηκε πίσω από τον κορμό, ο ήχος δυνάμωνε. Μετά την Πύλη ο δρόμος γινόταν χωμάτινος, ανέβαινε μαζί με τα Σύρματα και συνέχιζε στο βουνό, αραιά και πού τον περνούσαν αυτοκίνητα. Ναι, ήταν κούρσα, με άντρα και γυναίκα, μόνοι τους. Έτρεχε σιγά. Ο δρόμος άδειαζε και απέναντι έμεινε το μεγάλο δάσος. Το είχε περπατήσει όλο – και το ξερό ρέμα, στη μέση. Τα πρώτα πεύκα, ακίνητα, στέκονταν στα μάτια του πάντα το ίδιο αιγιματικά. Ήξερε τι πήγαιναν να κάνουν ο άντρας και η γυναίκα.

Σήκωσε το βλέμμα. Και το κατέβασε. Το έριξε χαμηλά στα πόδια του. Δεν είχε άλλη επιλογή, έτσι του φαινόταν. Άρχισε να ανεβαίνει στην κορυφή. Χέρι έπιανε κλαδί, πόδι πατούσε σε κλαδί. Το άλλο χέρι έπιανε κλαδί, το αντίθετο πόδι πατούσε σε κλαδί. Ανέβαινε όλο και ψηλότερα, ο κορ-

μός λέπταινε, γινόταν πιο ευλύγιστος. Έφτασε μέχρι εκεί που δεν πήγαινε άλλο. Απέμενε να βάλει σε εφαρμογή το σχέδιο.

Πιάστηκε από την κορυφή. Άνοιξε τη χούφτα του και την έσφιξε γερά, εκεί που τα κλαράκια ήταν μικρά κι ο κορμός λεπτός. Συγκέντρωσε τις δυνάμεις του, τη σκέψη του. Τώρα! Τα πόδια του βρέθηκαν στον αέρα, το άλλο χέρι το είχε ρίξει μπροστά. Η κορυφή λύγιζε. Αυτός πετούσε στον αέρα, πάνω από το κενό. Η κορυφή λύγιζε κι άλλο. Αυτός ακόμα πετούσε, για ώρα. Έφτανε στο επόμενο κυπαρίσσι. Ακόμα λίγο. Το έφτασε. Άπλωσε το χέρι, τίναξε το σώμα και το γράπωσε από πιο κάτω, στον κορμό. Απέμενε η τελευταία κίνηση. Την έκανε αφού έσφιξε δυνατότερα. Άφησε το πίσω χέρι. Πετούσε ξανά, για λίγο. Βρέθηκε στο επόμενο κυπαρίσσι. Φύλλα, κλαράκια, κορμό τα είχε αγκαλιά. Πίσω του η προηγούμενη κορυφή ταλαντευόταν σαν χορδή τόξου.

Ένα «Αααα» του ξέφυγε. Βγήκε από βαθιά μέσα του, απ' την κοιλιά του, και αντήχησε σε όλο του το κορμί. Ήταν πολύ ωραία. Θα το ξανάκανε. Μακάρι να συναντούσε κι άλλα τέτοια κυπαρίσσια πιο πέρα, με την ίδια απόσταση, με την ίδια ευλύγιστη κορυφή. Άρχισε να κατεβαίνει. Τα πόδια πρώτα, κάπου να στηριχτούν.

Πατούσε πάλι, και με τα δύο πόδια, καλυμμένος από το φύλλωμα. Έριξε το σώμα του στον κορμό, άφησε όλο του το βάρος. Μαζί με την ανάσα, άκουγε και την καρδιά του, αυτή έδινε τον ρυθμό και η ανάσα του έβγαινε. Σε κάθε εισπνοή το ρετσίνι τον ζάλιζε.

«Θα σε στείλω για ράμματα...»

Τη φωνή την άκουσε καθαρά, ερχόταν από πέρα, πάνω απ' τα πουρνάρια. Μετά ακούστηκαν γέλια. Αρχετά, από διαφορετικά στόματα.

«Παραλίγο. Έχεις σούφρα, Λεμονίδη».

Γύρισε το κεφάλι προς τα μέσα, προς τα κει απ' όπου έρχονταν τα γέλια – τα χέρια δεν τα άφηγε από τον κορμό.

«Όταν την έφαγες, ήταν καλά;»

«Ψόφια ήταν, ρε. Δεν έχεις δύναμη».

Δεν έβλεπε τίποτα, μετά παρατήρησε τον Φιλιππίδη, τρία τέσσερα πουρνάρια μακριά του. Σκυφτός, έτρεχε αθόρυβα, και πήγαινε στο παραδίπλα πουρνάρι. Το ένα χέρι, με ανοιχτή την παλάμη, το είχε ακουμπισμένο στην κοιλιά.

Σταμάτησε πίσω από το πουρνάρι με τα γόνατα λυγισμένα. Περίμενε. Μετά από λίγο σήκωσε το σώμα του αργά, ίσα το κεφάλι του να φτάσει πάνω από τα κλαδιά. Με μια απότομη κίνηση τίναξε το χέρι του. Μια κουκουνάρα εκσφενδονίστηκε, πεύκου, στριφογύριζε στον αέρα. Αμέσως κατέβασε το κεφάλι, στη στιγμή κρύφτηκε βαθύτερα. Από την ανοιχτή παλάμη στην κοιλιά του, πήρε άλλη μία κουκουνάρα.

Από εκεί που βρισκόταν, έβλεπε την πλάτη του, όμως ο Φιλιππίδης δεν τον έβλεπε. Έτσι όπως στεκόταν, άπλωσε το χέρι κι έκοψε ένα κουκουνάρι από το κυπαρίσσι, στρογγυλό. Το πέταξε. Το κουκουνάρι διέγραψε καμπύλη και έσκασε δίπλα του, όπως το είχε υπολογίσει. Περίμενε. Ο Φιλιππίδης γύρισε αμέσως, από τη μια μεριά, ύστερα από την άλλη. Τα μάτια του άνοιξαν, κοιτούσε απορημένος. Δεν έβλεπε τίποτα. Πριν γυρίσει μπροστά του, με μια γρήγορη κίνηση άπλωσε το χέρι και μάζεψε το κουκουνάρι. Κρύφτηκε πιο βαθιά.

Το δεύτερο κουκουνάρι τον βρήκε στην πλάτη. Ο Φιλιππίδης αναπήδησε και γύρισε ολόκληρο το σώμα του. Κοιτούσε πέρα δώθε, ψηλότερα, χαμηλότερα. Έκανε δύο βήματα, λυγιστά, και πάλι κοιτούσε, ακόμα και πίσω του, εκεί

που μόλις είχε πατήσει. Ήταν τόσο αστείο, ο φόβος στα μάτια του... Όπως τον έβλεπε, συγκρατιόταν. Αλλά κάποια στιγμή δεν άντεξε, του ξέφυγαν πνιχτά γέλια.

Ο Φιλιππίδης έστρεψε το κεφάλι γύρω γύρω, τη φοβισμένη ματιά του, ώσπου σταμάτησε. Τον κοιτούσε, από μακριά. Τα βλέμματά τους διασταυρώθηκαν. Φαινόταν ανακουφισμένος. Έτσι όπως καθόταν, του πέταξε το κουκουνάρι που είχε μαζέψει –χτύπησε το διπλανό κυπαρίσσι– και ύστερα, σκυφτός, ανάμεσα από τα πουρνάρια, ήρθε κοντά του. Μιλούσε με σιγανή φωνή, χωρίς να σηκώνεται όρθιος.

«Τι κάνεις εκεί πάνω, ρε Χαλκίτη;»

«Εσύ πες μου. Δεν κατέβηκες στο ρέμα;»

«Όχι τελικά. Έξω από τα Συνεργεία συναντήσαμε τον Ασβεστόπουλο με τον Λεμονίδη».

«Και τι θέλετε εδώ πέρα;»

«Παίζουμε κουκουναροπόλεμο. Χωριστήκαμε τρεις τρεις, η άλλη ομάδα πήρε το κάτω μέρος και η δική μας το επάνω. Αυτοί λένε πως θα μας κολλήσουν στα Σύρματα κι εμείς πως θα τους στριμώξουμε στο Αναρρωτήριο. Εσύ; Θα μου πεις;»

«Περνάω από κυπαρίσσι σε κυπαρίσσι. Ξεκίνησα από τον Ξενώνα. Θέλω να φτάσω στο Ύδραγωγείο και να μην πατάω πουθενά».

Μια κουκουνάρα έσκασε λίγα μέτρα παραπέρα.

«Καλά, άμα το κάνεις, σφύρα μου. Τα λέμε μετά».

Ο Φιλιππίδης έτρεχε σκυφτός και με ζικ ζακ χάθηκε ανάμεσα στα πουρνάρια.

Γύρισε μπροστά του. Για μια στιγμή σταμάτησε ακίνητος. Θα μπορούσε να μείνει ώρες εκεί, προστατευμένος από το φύλλωμα, τα απλωμένα κλαδιά να τον αγκαλιάζουν. Έπρεπε όμως να συνεχίσει. Η απόσταση από τον Ξενώνα

έως τη γωνία, εκεί όπου τα κυπαρίσσια μαζί με τα Σύρματα έστριβαν, ήταν μεγάλη, μπορεί σαράντα ή και πενήντα μέτρα, πάντως είχε διανύσει παραπάνω απ' τη μισή. Το δεύτερο μέρος, από τη γωνία έως το Ύδραγωγείο, ήταν μικρότερο. Έπειτα τα κυπαρίσσια σταματούσαν, αλλά τα Σύρματα συνέχιζαν, ανάμεσα στα πουρνάρια, έως πέρα, πιο κάτω από το Γήπεδο. Είχε να περάσει ένα Γ δηλαδή, αλλά το κεφάλι του έβλεπε αντίθετα.

Το επόμενο κυπαρίσσι φαινόταν εύκολο. Ανέβηκε ένα δυο κλαδιά. Κι έτσι ήταν, το πέρασε με ένα άνοιγμα των ποδιών, από κλαδί σε κλαδί. Βρέθηκε πάνω του. Κι έμεινε να κοιτάζει. Δεν το περίμενε τόσο νωρίς. Η απόσταση έως το άλλο ήταν μεγάλη, ίδια με την πιο προηγούμενη, το κενό από κάτω... Ωραία! Άρχισε, χέρια πόδια, να ανεβαίνει στην κορυφή.

Ενώ πατούσε στο τελευταίο κλαδί που τον άντεχε, κοντοστάθηκε. Τότε η ματιά του γύρισε αργά, το κεφάλι του έφτασε πάνω από τον ώμο του, ώσπου, αφήνοντας το ένα χέρι, έστρεψε και το σώμα – δεν την είχε δει από ένα τέτοιο σημείο.

Η Παιδόπολη ξεδιπλωνόταν μπροστά του, οι κεραμιδένιες σκεπές της, μεγάλες, μεγαλύτερες, τετράγωνα, παραλληλόγραμμα. Του Ξενώνα, έπειτα του Θυρωρείου και αμέσως μετά του Εντευκτηρίου. Στο ίδιο ύψος, πιο μέσα, στο κέντρο, πριν από το μεγάλο κενό της Πλατείας, δέσποζε η σκεπή της Τραπεζαρίας και των Μαγειρειών, ακριβώς πίσω της του πετρελαίου, των καυσόξυλων και του γκαράζ, αυτή τσιμεντένια, με τοιχαλάκι στις άκρες. Παραμέσα, ξέχωρα από τις υπόλοιπες, του Οίκου του Διευθυντή και του Αναρρωτηρίου. Έπειτα από τα Μονόζυγα, του Σχολείου κοιτούσε κι αυτή στο κενό της Πλατείας και κάθετα, μετά τα παρτέ-

ρια, μακρύτερη, αιχμηρότερη, ξεπρόβαλλε η σκεπή των Γραφείων. Των Συνεργείων –τη μία του Ξυλουργείου και του Υποδηματοποιείου και την άλλη του Ηλεκτρολογείου– δεν τις έβλεπε, τις φαντάστηκε, ήταν κι αυτές τσιμεντένιες. Με τη σκέψη συμπλήρωσε και του Κοιτώνα του Προσωπικού, στο πλάι χαμηλότερα. Μετά, αφού ξεπέρασε και το κενό της Παιδικής Χαράς, άρχιζαν οι σκεπές οι μεγάλες, οι παραλληλόγραμμες των Ομάδων. Κατηφόριζαν όλες μαζί, η μία πίσω από την άλλη, σε δύο σειρές, πέντε και πέντε, δέκα στο σύνολο, όλες ομοιόμορφες, να τις χωρίζει μια μεγάλη ευθεία, ο Κεντρικός Διάδρομος, με τις καμινάδες ίδιες, στα ίδια σημεία να προεξέχουν.

Από τη μια πλευρά –την πλευρά του– την άγγιζε το μεγάλο δάσος, ξεκινούσε μετά τον δρόμο και όλο απλωνόταν. Από εκεί ανέτελλε ο ήλιος, κάθε μέρα πάνω από τις βελόνες των πεύκων. Από την άλλη υψωνόταν η «Κορυφή», έτσι την έλεγαν όλα τα παιδιά, πίσω της χανόταν ο ήλιος. Από πάνω, ύστερα από ένα πλάτωμα, το έδαφος και τα πουρνάρια συνεχίζαν όλο και πιο ψηλά –κατέβαινε μόνο παγωμένος βοριάς– έως το πολυβολείο. Εκεί ήταν χτισμένη η Παιδόπολη, στην αγκαλιά του βουνού. Η ματιά έφευγε μόνο προς τα κάτω, μετά τα Σύρματα και το κατηφορικό δασάκι συναντούσε τα σπίτια του νέου χωριού και συνέχιζε, έφτανε μέχρι τη Θεσσαλονίκη, χανόταν εκεί όπου η θάλασσα ενωνόταν με τον ουρανό.

Πιάστηκε από την κορυφή, έσφιξε τη χούφτα του γερά. Πήδησε χωρίς σκέψη, με τη μία. Η κορυφή λύγισε, βρέθηκε στον αέρα όλος. Πετούσε. Συμπλήρωνε τέσσερα χρόνια στην Παιδόπολη, τέσσερα ολόκληρα χρόνια. Η κορυφή λύγισε κι άλλο. Από τότε ο χρόνος έγινε άλλος, άφησε πίσω τον παλιό, άρχισε πάλι απ' την αρχή, με νούμερα, συγκεκριμένος: 1972,

1973, 1974, 1975. Τίναξε το κορμί του κι άπλωσε το χέρι. Και τότε Σεπτέμβριος ήταν, Σεπτέμβριος του 1971, όταν ήρθε στην Παιδόπολη. Πιάστηκε. Απέμενε η τελευταία κίνηση. Άφησε το πίσω χέρι. Πατούσε, τα πόδια του, στο επόμενο κυπαρίσσι.

Απομακρυνόταν από τον κορμό, με πλάγια βηματάκια, παπούτσι παπούτσι. Τα χέρια, στο επάνω κλαδί, πήγαιναν παλάμη παλάμη. Άκουγε την ανάσα του, σαν να τον είχε τυλίξει. Τα δάχτυλα δεν ανοιγόκλειναν το ίδιο εύκολα, οι μύες στον πήχη είχαν φουσκώσει, έγιναν σκληροί σαν τύμπανο, και στον έναν είχε μια γρατσουνιά, μακρύτερη και βαθύτερη από τις υπόλοιπες, στον αριστερό· η δεύτερη βαθιά γρατσουνιά άρχισε από τον αγκώνα, στο άλλο χέρι. Φύλλα, αυτές οι μικρές βελόνες, πιάνονταν στο μακό του, ο ιδρώτας τα κρατούσε κολλημένα στο δέρμα του – ήθελε να ξύσει το κεφάλι του. Άπλωσε το ένα χέρι, έπιασε το άλλο κλαδί. Το έσφιξε. Το σώμα του, άλλη μια διαγώνια γραμμή, κρεμόταν στον αέρα. Λύγισε τα γόνατα. Πήδησε.

Όταν το κάθε πόδι του πατούσε σε ξεχωριστό κλαδί και αυτός πιανόταν από τον κορμό, το κυπαρίσσι ακόμα λικνιζόταν. Η ανάσα του έβγαине πιο δυνατή. Άφησε το βάρος του να πέσει· μαζί έγειρε και το κεφάλι. Πού πατούσε; Τα Σύρματα τελείωναν, η πλέξη τους. Και μετά έστριβαν. Ήταν κάτω στη γη ή επάνω στον αέρα; Ήταν μέσα στην Παιδόπολη ή έξω; Μήπως πετούσε από πάνω της;

Είχε φτάσει στη γωνία. Τη χάραζε ο ακρινός σιδερένιος πάσσαλος – εκεί ήταν φυτεμένο το κυπαρίσσι. Την έβλεπε, από πάνω. Βρισκόταν πάνω από το τελικό σημείο, το ακρότατο. Εκεί όπου τελείωνε η Παιδόπολη κι άρχιζε ο έξω κόσμος, τελείωνε ο έξω κόσμος κι άρχιζε η Παιδόπολη.

Μαζεύτηκε. Σε όλο του το σώμα, από μέσα, ένιωθε τσιμπιές, χιλιάδες τσιμπιές. Του κόπηκε η ανάσα. Τινάχτηκε πίσω το κορμί του. Την ίδια στιγμή, ακριβώς την ίδια, με ένταση, με ορμή, πίσω εκτινασσόταν και η σκέψη του.

Ήταν σκοτάδι. Ακόμα δεν θυμάται αν ήταν μέρα που έγινε σκοτάδι ή σκοτάδι που θα γινόταν μέρα. Στεκόταν σ' έναν σιδηροδρομικό σταθμό, ένας άντρας τον κρατούσε από το χέρι. Εκείνος ο άντρας δεν μιλούσε, ήταν σκεπτικός και κάπνιζε. Πρέπει να ήταν ο θεός του, δεν μπορεί να ήταν άλλος – έπειτα από τόσα χρόνια, δεν είναι σίγουρος αν η εικόνα αυτή είναι αληθινή ή αν από την πολλή σκέψη ξέφτισε στο μυαλό του. Αργότερα, ύστερα από ώρες ταξίδι, περπατούσαν σ' έναν δρόμο χωρίς σπίτια, τα άφησαν πίσω τους, και στη μια μεριά έβλεπε μόνο δέντρα. Εκείνος ο δρόμος ήταν ανηφορικός, είχε ήλιο και η ασφαλτος έβγαζε ατμούς – νόμιζε πως προχωρούσε ατέλειωτα. Η ασφαλτος έστριβε, ο δρόμος συνέχιζε χωμάτινος, αυτοί έφτασαν μπροστά σε μια μεγάλη σιδερένια Πύλη. Ένας ηλικιωμένος κύριος κατέβηκε πολλά σκαλοπάτια από ένα κτίριο με τζάμια και πέτρα και την τράβηξε. Μπήκαν μέσα, έμπαινε κάπου μέσα. Η Πλατεία τού φάνηκε τεράστια, θα μπορούσε να έχει πολλές σκηνές Ινδιάνων σκέφτηκε, ο ηλικιωμένος κύριος προχωρούσε μπροστά τους. Τους οδήγησε σε μια πόρτα στην άλλη άκρη, τη χτύπησε ο ίδιος κι έφυγε – αυτός ο ηλικιωμένος κύριος ήταν ο κυρ Μιχάλης, ο θυρωρός, θα μάθαινε τις επόμενες μέρες.

Ο διευθυντής τούς χαιρέτησε χωρίς να σηκωθεί. Κάθισαν σε δυο καρέκλες, σε απόσταση από το γραφείο, πρώτα ο θεός του, και οι καρέκλες μεταξύ τους είχαν απόσταση. Ο διευθυντής εξέταζε κάτι χαρτιά που του έδωσε ο θεός του. Αυτόν δεν τον κοιτούσε. Μόνο μία φορά τον κοίταξε, όταν

διάβασε φωναχτά το όνομά του. Φορούσε κοστούμι, μπλε σκούρο, και γραβάτα, ήταν αδύνατος, με λεπτό μουστάκι και χοντρά μαύρα γυαλιά. Σίγουρα ήταν μεγάλος – αλλά πόσο;–, πάνω από το λεπτό μουστάκι είχε μια μαύρη ελιά. Μπροστά του ήταν ανοιγμένα κι άλλα χαρτιά, πολλά, δίπλα γυάλιζε ένα μαύρο τηλέφωνο, φάνταζε πεντακάθαρο. Από το στόμα του πρωτάκουσε τη λέξη «Παιδόπολη». Δεν καταλάβαινε. Ο διευθυντής απευθυνόταν στον θείο του, ο θείος του τον άκουγε με προσοχή, σαν να στεκόταν και προσοχή, στην καρέκλα του, ο θείος του, αν και δεν φορούσε τη στολή, ήταν αστυνομικός, οι άλλοι στέκονταν μπροστά του προσοχή, μιλούσαν γι' αυτόν, όμως δεν γύριζαν να τον κοιτάζουν. Σφίχτηκε στα μπράτσα της καρέκλας, η καρέκλα, όσο περνούσε η ώρα, μεγάλωνε, κι αυτός επάνω της ένωθε πιο μικρός. Ο θείος του καθόταν μακριά, ο διευθυντής ήταν μακριά. Θα ήθελε να είχε δίπλα τη μαμά του, να πιαστεί, αλλά η μαμά του έλειπε, δεν είχε έρθει μαζί τους. Είχε να τη δει μέρες, να της μιλήσει, από εκείνο το πρωί που ο θείος του ήρθε και τον πήρε σπίτι του. Όταν έφυγαν από το γραφείο, η Πλατεία ήταν γεμάτη. Από παιδιά. Έβγαιναν από ένα μακρύ κτίριο με βεράντα – από το ίδιο κτίριο θα έβγαινε κι αυτός το ίδιο βράδυ, ήταν η Τραπεζαρία. Κατέβαιναν τα σκαλοπάτια κι αμέσως άρχιζαν να τρέχουν.

Προχωρούσαν πίσω από έναν άλλον κύριο, ψηλό, με φαρδιές πλάτες και παχύ μουστάκι, όχι τόσο μεγάλο, που βγήκε από ένα άλλο γραφείο – τον είχε φωνάξει με το τηλέφωνο ο διευθυντής, του μίλησε κι αμέσως εμφανίστηκε. Τους είπε να τον ακολουθήσουν. Τι γινόταν; Δεν ήταν αληθινό αυτό που γινόταν. Από ένα σημείο και πέρα δεν πήγαιναν ευθεία, από εκεί που είχαν έρθει. «Να εγκατασταθεί στη Δευτέρα Ομάδα...» ήταν τα τελευταία λόγια του διευθυντή. Εκείνος

ο κύριος έστριψε προς τα κάτω, πίσω του έστριβε και ο θείος, τράβηξε το χέρι του θείου του, ο θείος του τον κρατούσε, η παλάμη τού σκέπαζε τα δάχτυλα, τον τραβούσε με δύναμη, ο θείος του προχωρούσε πίσω από τον κύριο, τον τραβούσε πιο δυνατά, έβαζε αντίσταση στα πόδια, ο θείος τού έσφιγγε τα δάχτυλα, το χέρι, το σώμα του ήταν αμετακίνητο, τον έσερνε μαζί του, τον οδηγούσε πίσω από τον κύριο, δεν ήθελε να φωνάξει. Έφτασαν μπροστά σ' ένα από τα κτίρια, εκεί ο θείος τού άφησε το χέρι. Άρχισε να φωνάξει: «Θείε! Θείε!», ο θείος έφευγε, σε κάθε βήμα τον έβγαζε από πάνω του, τον έκοβε με μαχαίρι, από τα χέρια του, το στήθος του, από μέσα του, αν ο θείος έφευγε και δεν τον έπαιρνε μαζί του, θα τον έκοβε τελείως, θα τον άφηνε για πάντα εκεί. Έτρεξε πίσω του, έκανε να τρέξει πίσω του, ο θείος έφευγε, απομακρυνόταν, έβλεπε την πλάτη του, έφευγε, δεν γύριζε. Όμως εκείνος ο κύριος –πρέπει να ήταν ο Σερντάρης, ο κοινοτάρχης– άπλωσε τα χέρια του, έκαναν κύκλο, τον έκλεισαν, σαν τανάλιες ήταν τα χέρια του, δεν μπορούσε να ξεφύγει από κει μέσα. Δίπλα στεκόταν μια άγνωστη κυρία, του μιλούσε, κι αυτή άπλωνε τα χέρια της στους ώμους του, στα μαλλιά του. «Θείε! Θείε!» πιο ψηλά, πάνω απ' τα χέρια τους κουνούσε τα χέρια του, τα πόδια του γλιστρούσαν στο μωσαϊκό της βεράντας, ο θείος έφευγε, με το ίδιο μαχαίρι τον έκοβε από τη μάνα του, από τα μάτια της, τα χείλη της, τον κόρφο της, τον έκοβε από το κρεβάτι του, το σπίτι τους, η πλάτη του μίκραινε, τον έκοβε από τον κόσμο. Ο θείος του έφυγε, δεν έβλεπε τίποτε από τον θείο του. Έκλαιγε, ξέσπασε σε κλάματα, το σώμα του τρανταζόταν, το στήθος του πήγαινε πάνω κάτω, εκεί, μπροστά στην ξύλινη εξώπορτα, στράγγιξε μέσα του από το κλάμα, η καρδιά του. Έκλαιγε. Ακόμα τη βλέπει, βαριά, κλειστή, βαμμένη πράσινη, με

βαθουλωτά τετράγωνα – δεν θέλει να θυμάται πως έκλαιγε.

Η εξώπορτα άνοιξε, δεν καταλάβαινε μετά από πόση ώρα, πόσο έκανε ν' ανοίξει, ο κύριος και η κυρία τού έδειχναν να μπει, είχαν τα χέρια τους ακόμα στην πλάτη του, τον έσπρωχναν. Η εξώπορτα έμενε ανοιχτή. Δεν ήθελε να μπει, να την περάσει. Αν την περνούσε, θα ήταν μόνος, το ήξερε. Δεν είχε κανέναν δίπλα του, πού να πάει. Τελικά την πέρασε. Μπήκε. Η εξώπορτα πίσω του έκλεισε. Με πάταγο. Από εκείνη τη στιγμή ήταν μόνος.

Βρέθηκε να περπατάει σ' έναν διάδρομο. Και μετά σ' ένα δωμάτιο με τρία κρεβάτια και τρεις ντουλάπες, εκεί τον οδήγησε η άγνωστη κυρία. Υπήρχαν κι άλλα τέτοια δωμάτια, τα είδε καθώς προχωρούσαν. Του έδειξε ένα κρεβάτι. Έπρεπε να κοιμηθεί, έτσι προέβλεπε το πρόγραμμα, εδώ που ήρθε να είναι καλό παιδί, να κοιτάξει να κοιμηθεί, θα τον έβρισκε πάλι στο εγερτήριο. Την άγνωστη κυρία την έλεγαν Πεφάνη, του είπε το όνομά της πριν βγει από το δωμάτιο, ήταν η ομαδάρχισσα. Κι άλλη πόρτα πίσω του έκλεισε, την έκλεισε η κυρία. Έμεινε όρθιος μέσα στο δωμάτιο, ακίνητος.

Τα δυο κρεβάτια ήταν άδεια. Από το άλλο κάποιο παιδί σηκώθηκε. Τον κοιτούσε, όλη την ώρα τον κοιτούσε, ήρθε κοντά του, τον πλησίασε. «Έλα, κοιμήσου» του είπε. Του έδειχνε το ένα κρεβάτι, το χτυπούσε με το χέρι του. «Κι εγώ θα κοιμηθώ. Όλα τα παιδιά πρέπει να κοιμηθούν. Έχουμε υποχρεωτική κατάκλιση. Μόνο, βγάλε τα παπούτσια σου. Περίμενε λίγο, να σου δώσω παντόφλες». Έπεσε στο κρεβάτι, του το έλεγε το παιδί, κι εκείνο έπεφτε στο δικό του κρεβάτι. «Έλα, κοιμήσου». Δεν μπορούσε να κοιμηθεί, τα μάτια του έκαιγαν.

Το απόγευμα, όταν τα παιδιά ξυπνούσαν, στο δωμάτιο μπήκε η Πεφάνη. Άνοιξε τα μάτια του – δεν ήξερε αν είχε

κοιμηθεί ή αν όλη την ώρα τα είχε κλειστά για να μη βλέπει. Στεκόταν από πάνω του. Του είπε να πάει μαζί της, τον περιμένε να την ακολουθήσει. Μπήκαν σ' ένα άλλο δωμάτιο, στο κέντρο του διαδρόμου. Λίγο πριν είχε βγάλει από την τσέπη της ένα κλειδί και ξεκλείδωσε. Το δωμάτιο είχε μόνο ένα κρεβάτι και μόνο μία ντουλάπα.

Στεκόταν στη μέση. «Βγάλε τα ρούχα σου» είπε ενώ άνοιγε την ντουλάπα. Την κοιτούσε βουβός, ακίνητος, δεν καταλάβαινε, μόνο στεκόταν. Η Πεφάνη ήταν μεγάλη, πιο μεγάλη από τη μάνα του και λιγότερο όμορφη. Είχε κοντά μαλλιά, φουσκωτά μάγουλα και η μέση της δεν ξεχώριζε από το σώμα της. Δεν τον φόβιζε όμως – ούτε το πρόσωπο ούτε η φωνή της. Κάθισε στο κρεβάτι, τον τράβηξε κοντά της, του σήκωσε τα χέρια. Του έβγαλε την μπλούζα. Όλα τα έκανε γρήγορα, με σίγουρες κινήσεις, σαν να τα είχε κάνει πολλές φορές πριν. Αλλά τα ρούχα του έβγαιναν αργά, πολύ αργά, σαν να ξεκολλούσαν και το δέρμα του, ιδίως τα τελευταία. Έμεινε γυμνός. Του φόρεσε μια λευκή κοντομάνικη φανέλα κι ένα γκρι κοντό παντελονάκι. Κρύωνε, τα καινούρια ρούχα δεν τον ζέσταιναν – ποτέ δεν θα τον ζέσταιναν. Στα χέρια τού έβαλε ένα ζευγάρι διπλωμένες πιτζάμες και μια μικρή άσπρη πετσέτα. Η Πεφάνη τον τράβηξε πιο κοντά της, τον κοίταξε και του έσιαξε τα μαλλιά, πρώτη και τελευταία φορά. Μετά τον χτύπησε στην πλάτη απαλά: «Φύγε τώρα. Βάλ' τα στην ντουλάπα σου, η μεσαία είναι η δική σου, και μετά πήγαινε να παίξεις». Βγήκε στον διάδρομο· ήταν μακρύς, κι από τη μια κι από την άλλη πλευρά. Του φαινόταν πως σε όλο το μήκος του φυσούσε, τον άκουγε, ο αέρας τον χτυπούσε.

Εκείνο το παιδί ήταν ο Βενιέρης. Εκείνη η βαριά πράσινη εξώπορτα, της Δευτέρας Ομάδας. Δωμάτιο –το πρώτο του–,

αυτό απέναντι από το Καθημερινό, κρεβάτι, αυτό δίπλα στην πόρτα. Πού να βρίσκεται ο Βενιέρης άραγε; Ήταν τάζεις μεγαλύτερος, στην τετάρτη θα πήγαινε τότε, τελείωσε το δημοτικό κι έφυγε χωρίς να τον δει. Γύρισε στο σπίτι του ή διάλεξε να συνεχίσει το γυμνάσιο στον Βόλο;

Οι μύες στον πήχη φούσκωσαν κι άλλο, έγιναν πιο σκληροί. Κάτι τον έτσουζε, χαμηλά στον λαιμό, ίσως μια άλλη γρατσουνιά, όμως ούτε κι αυτό τον ένοιαζε. Το στήθος του ανεβοκατέβαινε. Ο αέρας τον χτυπούσε, τον ένιωθε περισσότερο απ' ό,τι πριν. Ζύγισε το κλαδί με τα πόδια του. Τα δάχτυλά του γράπωναν το επάνω κλαδί με την ίδια δύναμη όπως στην αρχή. Δεν ένιωθε κούραση.

Ισορροπούσε στο κεφάλι του αντίθετου Γ. Πήρε τη στροφή στη γωνία, δεν είχε μπροστά του το δάσος. Το μέρος άνοιγε, μετά το πλάτωμα, η ματιά του ανέβαινε μαζί με το βουνό, έφτανε μακριά, στο πολυβολείο, και όταν γύριζε για το επόμενο κυπαρίσσι, πέρα στο βάθος, πάνω από καθετί ορθωνόταν η Κορυφή. Είχε περάσει τρία τέσσερα κυπαρίσσια, τα άφησε πίσω, στην πλάτη του. Το έδαφος έγερνε, μέχρι να φτάσει στη γωνία ανηφόριζε, τώρα όμως έπιανε να κατηφορίζει· αλλά εκεί που βρισκόταν δεν υπήρχαν ανηφόρες και κατηφόρες.

Ακόμα ένα βηματάκι, αδιόρατο. Σήκωσε το πόδι, το άπλωσε στον αέρα. Κατέβαινε. Το έφτασε το κλαδί. Πατούσε. Έριξε το βάρος του, το μισό. Το σώμα του βρισκόταν ανάμεσα σε δυο κυπαρίσσια, με τα πόδια ανοιχτά.

Η Παιδόπολη του φαινόταν τεράστια. Σε κάθε βήμα ανοιγόταν μπροστά του, δεν καταλάβαινε πού άρχιζε και πού τελείωνε. Εκτός από τη Δευτέρα Ομάδα, είχε κι άλλα κτίρια,